

Huvudman

Linköpings kommun
kommun@linkoping.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola F-6 på Ulleviskolan i Linköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den **15 september 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare, anmälan och utredning om särskilt stöd, dokumentation av disciplinära åtgärder, anställning av lärare samt utredning av upprepade och längre frånvaro. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Linköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Linköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att eleverna i så stor utsträckning som möjligt får undervisning av legitimerade och ämnesbehöriga lärare. Rektorn ska se till att organiseringen av elevernas utbildning från och med läsåret 2023/24 utgår från skollagens krav att undervisningen ska bedrivas av lärare med legitimation och behörighet. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Anmälan och utredning om särskilt stöd

2. Se till att vid minst ett tillfälle före **den 16 augusti 2023** informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § och 3 kap. 7 § skollagen)
3. Se till att rektorn senast **den 16 augusti 2023**, tillsammans med samtliga lärare som bedriver och därmed ansvarar för undervisningen, identifierar och dokumenterar vilka elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte uppfylla de betygskriterier eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen, Läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshem 2022, avsnitt 2.2 Kunskaper och avsnitt 2.8 Rektorns ansvar)
4. Se till att rektorn för varje elev som identifieras i samband med åtgärd 3 ovan, samt för varje elev som därutöver anmäls kunna vara i behov av särskilt stöd, startar en utredning. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen, Lgr22 2.8 Rektorns ansvar)
5. Se till att rektorn säkerställer att påbörjade utredningar färdigställs. Rektorn ska dokumentera om, och i så fall när, utredningarna har avslutats och när beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram har fattats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen)

Dokumentation av disciplinära åtgärder

6. Se till att lärarna i enlighet med skolans rutin dokumenterar de disciplinära åtgärder som vidtas och meddelar rektorn. I detta ingår att informera alla lärare om skollagens krav på skriftlig dokumentation när disciplinära åtgärder vidtas. (5 kap. 24 § skollagen)

Anställning av lärare

7. Se till att framöver upphöra med att anställa lärare utan lärarlegitimation tillsvidare i fall då undantagsbestämmelserna i 2 kap. 20 § skollagen inte är tillämpliga. För varje tillsvidareanställning som görs under perioden **16 maj - 4 september 2023** ska huvudmannen inkomma med anställningsbevis samt lärarlegitimation. (2 kap. 17 och 20 §§ skollagen)

Utredning av frånvaro

8. För varje uppmärksammas elev med upprepad eller längre frånvaro ska rektorn se till att det skyndsamt startas en utredning om orsakerna till frånvaron och vid behov även en utredning om särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera när utredningar startats och slutförts för respektive elev under perioden **27 februari 2023 – 4 september 2023**. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i och med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser åtgärdsprogram, studiehandledning på modersmålet, undervisning av nyanlända elever samt studiero och utredning av disciplinära åtgärder.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linking@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:2505) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2023 inlett en tillsyn av Ulleviskolan i Linköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ulleviskolan följer gällande bestämmelser om undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare, särskilt stöd och åtgärdsprogram, studiehandledning på modersmålet, undervisning av nyanlända elever, studiero, disciplinära åtgärder, anställning av lärare samt frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 15 och 16 mars 2023. En kompletterande intervju med rektorn genomfördes 4 april 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram, scheman, personalförteckning, betygskataloger, frånvarostatistik och rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier samt intervjuer med rektorn och lärare framgår att tjänstefördelningen från och med vårterminen 2023 utgår från ett så kallat klassläraresystem, vilket innebär att en eller två lärare undervisar eleverna i en klass i flertalet av elevernas ämnen. Anledningen till att de har klasslärare är enligt rektorn och lärarna att det främjar trygghet och studiero för eleverna.

Av dokumentstudier framgår att åtta av tjugonio lärare saknar lärarlegitimation samt att tjugo av tjugonio undervisande lärare saknar behörighet för undervisning som de bedriver. Exempelvis bedrivs all undervisning, förutom i ämnena idrott och hälsa samt slöjd, i en klass på mellanstadiet av lärare som saknar legitimation och behörighet. Därutöver bedrivs undervisningen i ämnet svenska som andraspråk av obehöriga lärare i sju av skolans totalt tio klasser. Vidare saknas behöriga lärare bland annat i ämnet engelska i en klass, i ämnet idrott och hälsa i två klasser samt i de samhällsorienterade ämnena i fyra klasser. Av dokumentstudier framgår vidare att det är möjligt att göra en omfördelning av tjänstefördelningen med befintliga lärare så att eleverna i större utsträckning får undervisning av behöriga lärare. Exempelvis framgår att undervisning i svenska som andraspråk och samhällsorienterade ämnen bedrivs av lärare som saknar behörighet i dessa ämnen, trots att det på skolan finns lärare som har sådan behörighet. Exempelvis finns det fem behöriga lärare i ämnet svenska som andraspråk och genom att omfördela deras undervisning skulle alla elever kunna få undervisning i svenska som andraspråk av behöriga lärare.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare, bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och

2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen (prop. 2019/10:165 s. 269 och 652) framgår att alla elever och barn har rätt till undervisning av god kvalitet och undervisningen ska därför i första hand skötas av lärare och förskollärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Vidare framgår att det andra undantaget avser det fall att en lärare som har en utbildning som krävs för att bedriva undervisningen finns att tillgå, men att denna lärare är direkt olämplig att använda med hänsyn till eleverna. Det kan t.ex. röra sig om missbruksproblem. Utan detta undantag skulle huvudmannen, om någon annan lärare eller förskollärare som har den utbildning som krävs inte finns att tillgå, inte ha möjlighet att byta ut den olämpliga läraren eller förskolläraren mot en vikarie som saknar sådan utbildning. Av kravet på särskilda skäl framgår att undantaget, liksom i dag, ska tillämpas restriktivt.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Ulleviskolan brister i att erbjuda eleverna en undervisning som bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Tillsynen visar att organisationen i ett klasslärarsystem av utbildningen inte utgår från styrdokumentens krav på att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare. Särskilt gäller detta en klass i mellanstadiet samt i ämnet svenska som andraspråk, samhällsorienterande ämnen och flera av de praktiskt-estetiska ämnena. Skolinspektionens utredning visar vidare att eleverna skulle få undervisning av behöriga lärare i fler ämnen om undervisningen istället organiserades utifrån lärarbehörighet. Att rektorn uppger att klasslärarsystemet främjar elevernas trygghet och studiero kan inte anses utgöra särskilda skäl för att frångå kravet på legitimation och behörighet och påverkar således inte Skolinspektionens bedömning.

Anmälan och utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om särskilt stöd

Av inkomna handlingar samt av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att det finns brister i Ulleviskolans arbete med att anmäla elevers behov av särskilt stöd. Av inkommen dokumentation framgår att det i årskurs 6 finns elva elever som i mars 2023 inte har anmälts vara i behov särskilt stöd trots att dessa elever har fått betyget F i fyra till åtta ämnen hösten 2022. Av dessa elva elever är det fyra elever som har F i svenska som andraspråk, engelska och matematik och sex elever som har F i två av dessa ämnen. Rektorns uppfattning är dock att alla elever anmäls när extra anpassningar inte är tillräckliga. Samtidigt uppger rektorn att 34 elever är anmälda trots att hon bedömer att alla elever är i behov av särskilt stöd i lagens mening.

Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår vidare att det finns en osäkerhet när lärare ska anmäla att extra anpassningar inte är tillräckliga. Det framgår att det finns nya rutiner bland annat för arbetet med extra anpassningar och när anmälan ska göras, men att denna rutin inte är fullt implementerad och därför inte tillämpas av alla lärare. Lärare uppger till exempel att det finns elever i de lägre årskurserna som behöver studiehjälp på modersmål, men att lärarna inte har anmält detta. I intervju med lärare framkommer vidare att extra anpassningar ibland provas för länge innan en anmälan om särskilt stöd görs.

Utredning av särskilt stöd

Gällande utredning av särskilt stöd framkommer motstridiga uppgifter vid intervjun med rektorn. Rektorn uppger att alla elever i behov av särskilt stöd utreds samtidigt som hon uppger att hon måste prioritera bland alla elever som är i behov av en utredning om särskilt stöd, och att det finns elever på skolan som har behov av särskilt stöd men som ännu inte har utretts. Även av intervju med lärare framgår att kartläggningar pågår men att de måste prioritera de elever som är i störst behov av särskilt stöd. Av intervjun med elevhälsan framgår att alla anmälningar om särskilt stöd inte leder till utredningar. Elevhälsan uppger att det fattas beslut på elevhälsoteamets möten om en utredning ska startas eller inte. En prioritering görs bland de eleverna med störst behov eftersom det enligt elevhälsan också måste finnas resurser för att utföra åtgärderna som beslutas om i ett eventuellt åtgärdsprogram.

Vidare framgår av rektorsintervjun att det finns utredningar som inte blir klara eftersom det i pågående utredningar inte finns tillräckligt med information om elevens behov för att kunna slutföra utredningen och fatta beslut om att upprätta eller inte upprätta ett åtgärdsprogram. Av inkommen dokumentation framgår att 17 utredningar om särskilt stöd startades 23 januari 2023 och ingen av dessa utredningar var avslutade vid tiden för tillsynsbesöket 16-17 mars. I tio av dessa fall handlar det om elever i årskurs 6 som enligt betygskatalogerna från höstterminen 2022 har terminsbetyget F i fyra till tolv ämnen. Åtta av dessa elever har F i svenska som andraspråk, matematik och engelska.

Resultaten på Skolinspektionens skolenkät vårterminen 2022 till elever i årskurs 5 visar på låga värden för arbetet med särskilt stöd. Av elevenkäten framgår att index för området "Stöd" är 6,3 (10 är max) jämfört med 6,9 för samtliga elever i enkätomgången. Till exempel är indexvärdet för Ulleviskolan 6,2 på frågan om eleverna tycker att de får den hjälp de behöver från skolan för att klara skolarbetet, medan motsvarande värde för samtliga deltagande skolor är 7,3. Vidare anger endast 55 procent av eleverna att de alltid eller ofta får den hjälp som de behöver under lektionerna.

Även resultatet av skolenkäten till lärarna våren 2022 är lågt på frågor om eleverna får det stöd som de behöver.¹ Indexvärdet är 4,1 att jämföra med snittvärdet på 6,3 på frågan om lärarna upplever att eleverna får den hjälp de behöver på lektionerna och det stöd som behövs för att klara skolarbetet. Indexvärdet för hur lärarna tycker att stödprocessen fungerar som helhet på Ulleviskolan är 4,3. Motsvarande värde för samtliga skolor som deltog i enkätomgången är 6,1.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att personalen vid skolenheten ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Av läroplanen framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av särskilt stöd. Det framgår vidare att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. (Lgr22 avsnitt 2.2 och 2.8)

¹ Endast 37 procent av lärarna på Ulleviskolan har svarat på enkäten.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Ulleviskolans arbete med att anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd. Trots motstridiga uppgifter från rektorn visar utredningen att anmälningar inte görs i den omfattning som krävs för att eleverna ska få det särskilda stöd som de har behov av och rätt till enligt skollagen. Tillsynen visar att lärare arbetar för länge med extra anpassningar och att elever alltför sent får det särskilda stöd som de behöver. Exempelvis finns flera elever i årskurs 6 med betyget F i många ämnen som inte är anmälda.

Utredningen visar vidare att alla elever som anmäls inte utreds om de behöver särskilt stöd. Rektorn och elevhälsan uppger att de behöver prioritera vilka elever som ska utredas och därför väljer de elever som antas ha störst behov av särskilt stöd. Skolinspektionen vill påminna om att skollagen är tydlig med att alla elever som anmäls att de trots extra anpassningar riskerar att inte uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska utredas.

Utredningen visar att det endast är fyra elever som får särskilt stöd i årskurs 6 trots den höga andelen elever med betyget F i många ämnen höstterminen 2022. Detta visar att anmälningar inte görs och att utredningar antingen inte startas eller färdigställs i den utsträckning som behövs. Att många elever, trots att de snart slutar årskurs 6, inte har fått det stöd som de behöver för att uppfylla betygskriterierna innan de går vidare till högstadiet är anmärkningsvärt. Det innebär att eleverna även har fått sämre förutsättningar att klara studierna på högstadiet.

Dokumentation av disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att elever som har stört ordningen har utvisats ur klassrummet utan att detta har dokumenterats. Lärare uppger att om de visar ut en elev handlar det om kortare stunder och i de flesta fall med tillsyn av en annan vuxen. Rektorn uppger att om en disciplinär åtgärd vidtas ska rektorn informeras via e-post och ärendet ska dokumenteras av läraren i en tjänsteanteckning. Rektorn har inte mottagit någon information eller dokumentation om utvisade elever detta läsår och drar då slutsatsen att lärare inte känner till skolans rutin.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska en åtgärd som vidtagits enligt 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 eller 23 §, dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. Om åtgärden rör omhändertagande av föremål enligt 22 §, gäller denna skyldighet endast om föremålet inte återlämnats efter lektionens slut. (5 kap. 24 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Ulleviskolans arbete med att skriftligen dokumentera disciplinära åtgärder såsom till exempel utvisning ur undervisningslokalen. Utredningen visar att vissa lärare utvisar elever utan att dokumentera det och vissa lärare dokumenterar utvisningar som frånvaro i skolans frånvarorapporteringsystem. För att rektorn ska kunna följa bestämmelserna kring arbetet med disciplinära åtgärder är det av stor vikt att personalen arbetar enligt skollagen och skriftligt dokumenterar de disciplinära åtgärder som vidtas.

Anställning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier och intervju med rektorn framgår att det finns lärare på skolan som är tillsvidareanställda men som saknar lärarlegitimation. Enligt rektorn är de inte anställda med tillämpning av undantagsreglerna i skollagen. Rektorn uppger vid intervjun att några av dessa lärare är anställda sedan tidigare på den numera nedlagda skolenheten, innan nuvarande skolenhet blev en F-6-skola, och att rektorn har övertagit dessa lärare i den nuvarande organisationen. Rektorn uppger vidare att det finns en lärare som rektorn har tillsvidareanställt trots att denne saknar lärarlegitimation. Rektorn uppger att den läraren anställdes eftersom rektorn saknade kunskap om bestämmelserna kring anställning av olegitimerade lärare. Rektorn är medveten om att det har skett ett misstag och att den olegitimerade läraren inte borde vara tillsvidareanställd.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har
 - a) en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen, och
 - b) kompetens att undervisa på det främmande språket. (2 kap. 17 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i bland annat modersmål.

Det som anges i andra stycket gäller bara om

1. det saknas sökande som har legitimation,
2. den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet eller på den aktuella kursen, och
3. det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.

Även en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. (2 kap. 20 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar vid tillsynsbesöket att lärare som saknar legitimation har tillsvidareanställts. Utredningen visar att lärarna inte har anställts med tillämpning av undantagsreglerna i skollagen, vilket innebär att gällande bestämmelser vid anställning av olegitimerade lärare inte har följts.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier och av intervjun med rektorn framgår att det på skolan finns elever med upprepad eller längre frånvaro där orsaken till frånvaron inte har utretts. Rektorn uppger vid intervjun att enligt Ulleviskolans rutin ska alla elever med mer än tio procents frånvaro utredas men att så inte sker. Av dokumentstudier framgår att det finns 13 elever, under perioden 15 februari 2022-15 februari 2023, som av skolan bedöms ha upprepad eller längre frånvaro och där utredningar inte är genomförda.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli (7 kap. 17 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 7 kap. 17 §, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Ulleviskolans arbete med att utreda elever med upprepad eller längre frånvaro. Tillsynen visar att alla elever med sådan frånvaro inte utreds.

Avsaknaden av utredningar riskerar att leda till att effektiva åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro inte sätts in i rätt tid, alternativt inte sätts in alls. Att tidigt upptäcka och ta en elevs frånvaro på allvar, ta reda på orsakerna bakom frånvaron och vidta åtgärder utifrån dessa orsaker är avgörande för att en elevs frånvaro inte ska eskalera och bli långvarig.

Områden utan konstaterade brister

Åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Det framgår av intervjuerna med elevhälsan och rektorn att det är rektorn som har det yttersta ansvaret för att fatta beslut om att upprätta eller inte upprätta ett åtgärdsprogram efter avslutad utredning. Av intervjun med rektorn framgår att det är specialläraren som skriver åtgärdsprogrammen men att rektorn beslutar om dem. Vidare framgår av intervjuerna med rektorn och elevhälsan att elever och vårdnadshavare ges möjlighet att delta när åtgärdsprogram upprättas. Åtgärdsprogrammen utvärderas och följs upp av specialläraren och rektorn.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av anges elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses samt datum och ansvarig för uppföljning och utvärdering. Det framgår även att rektorn har beslutat om åtgärderna i åtgärdsprogrammen. Åtgärdsprogrammen innehåller också en överklagandehänvisning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Enligt skollagen får ett beslut av rektor överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § (28 kap. 16 § skollagen).

Av skollagen framgår dessutom att i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen tillämpas 33 § förvaltningslagen (2017:900) om underrättelse om innehållet i ett beslut och hur ett överklagande går till (29 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjun med rektorn och lärare framgår att det finns skilda uppfattningar om alla elever som behöver studiehandledning på modersmålet får sådan handledning. Lärarna uppger att det finns elever på lågstadiet som är i behov av studiehandledning men som inte får sådant stöd, medan rektorn bedömer att alla elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet får det behovet tillgodosett. Rektorn uppger dock att det finns en elev med modersmålet nuer där det har uppstått svårigheter att hitta någon som talar språket som kan bedriva studiehandledning. Rektorn har beställt studiehandledning för den eleven från kommunens enhet. Av inkommen komplettering från huvudmannen framgår att ett utredande arbete pågår kring eleven med nuer som modersmål för att klargöra vilket elevens behov är och vilket språk som är elevens skolspråk.

Rättslig reglering

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Linköpings kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller studiehandledning på modersmålet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning av nyanlända elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elevhälsan och lärare framgår att resultatet av en nyanländ elevs kartläggning och bedömning beaktas vid planeringen av undervisningen. Den kartläggning och bedömning som Linköpings kommuns mottagningsenhet genomför, tar elevhälsan och lärarna del av vid en överlämning som genomförs av mottagningsenheten när eleven ska börja på Ulleviskolan. Skolan har dessutom en ny rutin där de gör egna tester när en nyanländ elev kommer till skolan. Syftet med de testerna är att de snabbare ska komma igång med adekvata anpassningar, exempelvis bildstöd och anpassat skolmaterial, för den enskilda eleven.

Rättslig reglering

Resultatet av en bedömning av en nyanländ elevs kunskaper enligt 12 c § ska beaktas vid beslut enligt 12 e och h §§, upprättande av individuell studieplan enligt 12 g § och bedömning av behov av studiehandledning på modersmålet enligt 12 i § samt vid övrig planering av undervisningen och vid fördelning av undervisningstiden. (3 kap. 12 d § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiero och utredning av disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn och även av lektionsobservationer framgår att det mestadels är studiero under lektionerna. Dessutom framgår det att det bedrivs ett förebyggande arbete för att skapa studiero. Det förebyggande arbetet bedrivs på flera olika sätt, exempelvis genom samverkan kring lektionernas struktur, en tydlig konsekvenstrappa om en elev stör ordningen, morgonsamlingar, rastvärdsscheman med mera.

Av intervjun med rektorn framgår att elever som upprepade gånger stör ordningen, uppträder olämpligt eller gör sig skyldig till en allvarlig förseelse utreds. Rektorn uppger att samråd alltid sker med elevens vårdnadshavare i sådana fall och åtgärder för att få eleven att ändra sitt beteende vidtas. Rektorn uppger vidare att hon under detta läsår har haft ett sådant ärende på skolan.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § andra stycket skollagen).

Av skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas..

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 9-10 §§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Linköpings kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller studiero och utredning av disciplinära åtgärder. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Hans-Göran Arvidsson

Hans-Göran Arvidsson
Beslutsfattare
Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

X Helena Forsberg

Helena Forsberg
Föredragande
Signerat av: Helena Forsberg